

T.B.M.M.

(S. Sayısı: 803)

Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/536)

T.C.

Başbakanlık

7.3.2003

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı: B.02.0.KKG.0.10/101-509/1019

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 3.12.2002 tarihinde kararlaştırılan "Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Abdullah Gül

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu Tasarısında birçok yeni ve çağdaş hükümler getirilmiştir. Bu kapsamda; bilirkişi, telekomünikasyon yoluyla yapılan haberleşmeye girme, adli kontrol, haksız yakalama ve tutuklama tazminatı, kamu davasının açılması, iddianamenin değiştirilmesi, geri alınması, gaiplerin ve tüzel kişilerin yargılanması, uzlaşma, fuhuş için aracılık suçlarına ilişkin hükümler, kaçaklar hakkında alınabilecek tedbirler, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararı nedeniyle hükümlü lehine yargılamanın yenilenmesi, itiraz ve istinaf yoluna ilişkin düzenlemelere yer verilmiştir.

3.10.2001 tarihli ve 4709 sayılı Kanunla Anayasanın 19 uncu maddesinde yapılan değişikliklerle, haksız yakalama ve tutuklama tazminatı ödenmesinin "tazminat hukukunun genel prensipleri"ne göre istenebileceği hükmüne bağlandığından, 7.5.1964 tarihli 466 sayılı Kanun Dışı Yakalanan veya Tutuklanan Kimselere Tazminat Verilmesi Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılarak Anayasa değişikliğinin gerektirdiği hükümler Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu Tasarısına yansıtılmıştır.

Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu Tasarısının, yeni hüküm ve değişikliklerin kanunlaşım yürürlüğe girmelerine kadar ve bunların uygulamasında doğabilecek boşluk veya tereddütlere yer bırakılmaması amacıyla "Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun Tasarısı" düzenlenmiştir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1.- Maddeyle Kanunun amacı açıklanmıştır. Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun yürürlüğe konulması için gerekli esas, usul ve diğer yasal düzenlemelerle uyumu sağlayacak hükümlerin, uygulamada boşluk ve aksamaya yer bırakmayacak biçimde belirlenmesi Kanunun amacını oluşturmaktadır.

Madde 2.- Kanunun kapsamında; yürürlükten kaldırılan 4.4.1929 tarihli ve 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununa yapılan yollamalar, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun yürür-

lûge girmesiyle yürürlükten kalkacak hükümler, diğerk kanunlarda yapılan değişiklikler, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce işlenmiş suçlar hakkında ne şekilde uygulama yapılacağına ve kesinleşmiş cezaların yerine getirilmesine ilişkin bazı usul hükümleri yer almaktadır.

Madde 3.- Yürürlükten kaldırılan Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu; kitap ve fasıllara, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu ise; kitap, kısım ve bölümlere ayrılmış olup diğerk yasal düzenlemelerde yollamalar, yürürlükten kaldırılan Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun doğrudan maddelerine veya kitap veya fasıllarına yapılmıştır.

Madde iki tür yollamayı da gözeterek iki fıkra hâlinde düzenlenmiştir. Her iki halde de yollamanın o hükümlerin karşılığını oluşturan Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun maddelerine yapılmış sayılacağı kuralı belirtilmektedir.

Madde 4.- Maddeyle, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun yürürlüğe girmesiyle birlikte, kesin hükme bağlanmış olanlar hariç, görülmekte olan bütün soruşturma ve kovuşturmalarda uygulanacağı, bununla birlikte Kanunun yürürlüğünden önce soruşturma ve kovuşturma evrelerinde yapılan işlem ve kararların varlıklarını sürdüreceği belirtilmekte, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun düzenlediği tutuklama, adli kontrol hükümleri gibi şüpheli veya sanık bakımından lehe sonuçlar doğurdukları ölçüde bu kurum ve hükümlerin Cumhuriyet savcıları, hâkim ve mahkemelerce gerektiğinde uygulanması konusundaki yetkileri bulunduğu vurgulanmaktadır.

Madde 5.- Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu ile, gıyabî tutuklama kararı yalnızca kaçak veya saklanan şüpheli veya sanık yurt dışında bulunuyorsa verilebileceğinden, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun yürürlüğe girmesinden sonra meydana gelebilecek farklı uygulamaları ortadan kaldırmak için maddeyle, 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu yürürlükte iken verilmiş gıyabî tutuklama kararlarının, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun yürürlüğe girmesinden sonra yakalama kararı niteliğine dönüşeceği belirtilmektedir.

Madde 6.- Ceza yargılaması hukukunda gıyabî tutuklama kararlarının verilebileceği durumlar açısından birliği sağlamak amacıyla Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun gıyabî tutuklamaya ilişkin hükümlerinin 25.10.1963 tarihli ve 353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununun tutuklamaya ilişkin hükümleri saklı kalmak kaydıyla askerî mahkemelerce de uygulanacağı hükme bağlanmaktadır.

Madde 7.- Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun Birinci Kitap Dördüncü Kısım Altıncı Bölümünde yer alan haksız yakalama ve tutuklama tazminatına ilişkin hükümlerinin, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten sonraki işlemler hakkında uygulanacağı; bu tarihten önceki işlemler hakkında ise Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 387 nci maddesiyle yürürlükten kaldırılan 7.5.1964 tarihli ve 466 sayılı Kanun Dışı Yakalanan veya Tutuklanan Kimselere Tazminat Verilmesi Hakkında Kanun hükümlerinin uygulanmasına devam olunacağı hükme bağlanmaktadır.

Madde 8.- Maddede, tüzel kişilerin yargılanmalarına ilişkin usul hükümlerinin uygulanmasına dair uyum hükmü düzenlenmektedir.

Madde 9.- Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu ile 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunundan farklı olarak, adı itirazlar bakımından da süre öngörüldüğünden, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun yürürlüğe girmesinden önce doğmuş hakların korunması amacıyla maddeyle, 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu gereğince süre konulmamış adi itiraza tâbi kararlara karşı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren yedi gün içinde itiraz yoluna başvurulabileceği belirtilmektedir.

Madde 10.- Maddeyle, mevzuatta yer alan ve cezaî nitelik taşıyan acele itirazlar hakkında Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun yeniden düzenlenen itiraza ilişkin hükümlerinin uygulanacağı belirtilmektedir.

Madde 11.- Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun Tasarısıyla bölge adliye mahkemelerinin kurulması, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu ile de istinaf kanun yolu öngörülmektedir. Maddede, bölge adliye mahkemelerinin, Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun geçici 2 nci maddesi uyarınca Resmî Gazetede ilân edilecek göreve başlama tarihinde Yargıtayda incelenmekte bulunan ve henüz karara bağlanmamış olan dava dosyalarının bölge adliye mahkemelerine gönderileceği; Yargıtay ceza daireleri ve Ceza Genel Kurulu tarafından karara bağlanmış dava dosyaları bakımından Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun istinaf yoluna ilişkin hükümlerinin uygulanmayacağı ve bu dava dosyaları hakkında mahkemelerin direnme veya yeniden hüküm kurmak suretiyle verdikleri kararlar hakkında 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu uyarınca yalnızca temyiz yoluna başvurulabileceği hükme bağlanmaktadır.

Madde 12.- Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun istinaf yoluna ilişkin hükümlerinin yürürlüğe girmesinden önce temyiz edilen ve Yargıtay tarafından karara bağlanmadan istinaf yoluna ilişkin hükümlerin yürürlüğe girmesi nedeniyle, dosya bölge adliye mahkemesine gönderildiğinde, bölge adliye mahkemelerinin Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 303 üncü maddesinde öngörülen ve istinaf yoluna başvuruyu sınırlayan hükümlere bakmaksızın incelemeyi yapacağı belirtilmektedir.

Madde 13.- Maddede, bölge adliye mahkemelerinin göreve başlama tarihine kadar, 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun temyize ilişkin hükümlerinin uygulanmasına devam olunacağı hükme bağlanmaktadır. Bu maddede ifade edilen bölge adliye mahkemelerinin göreve başlama tarihi, 11 inci maddede belirtildiği üzere, Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun geçici 2 nci maddesi uyarınca Resmî Gazetede ilân edilecek tarihtir.

Madde 14.- Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu ile 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda yer alan kişisel dava kurumu kaldırıldığından, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun yürürlüğe girmesinden önce açılan kişisel davaların kamu davasına dönüşeceği ve kişisel davacının katılan sıfatını alacağı hüküm altına alınmıştır.

Madde 15.- Maddede, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda çıkarılması veya değişiklikler yapılması öngörülen tüzük ve yönetmeliklerin, Kanunun yürürlük tarihinden itibaren ne kadar sürede çıkarılacağı ve yürürlükteki tüzük ve yönetmeliklerde gerekli değişikliklerin yapılacağı, bu düzenlemeler yapılıncaya kadar yürürlükteki tüzük ve yönetmeliklerin Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununa aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunacağı öngörülmektedir.

Madde 16.- 23.1.2003 tarihli ve 4793 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanunun çerçeve 3 üncü maddesiyle 1412 sayılı Kanunun 327 nci maddesine eklenen 6 ncı bentte, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararı nedeniyle hükümlü lehine yargılamanın yenilenmesi kabul edilmiş olup, söz konusu Kanun 4.2.2003 tarihli Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. 4793 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinde de, 1412 sayılı Kanunun 327 nci maddesine eklenen 6 ncı bendin kapsamında kalan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları ile başvurular hükme bağlanmıştır. Söz konusu hükmün devamının sağlanması bakımından Tasarımın bu maddesinde, 23.1.2003 tarihli ve 4793 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesi hükmü tekrarlanmaktadır.

Madde 17.- Uzlaşma kurumuna ilişkin usul hükümleri Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 265 ilâ 267 nci maddelerinde düzenlenmiş olduğundan, maddeyle, uzlaşmanın maddî ceza hukukuna ilişkin hükmü Türk Ceza Kanununa 118/a maddesi olarak eklenmektedir.

Maddede, ceza adalet sisteminde reform sayılabilecek bir kurum olarak "uzlaşma" kurumu tanımlanmıştır.

Çağımızda suç mağdurlarına karşı ceza adalet sisteminde, mağdurların yararları yönünde yeni bir duyarlılığın ortaya çıktığı görülmektedir. Ülkemizde bugüne kadar mağdurlara karşı gösterilen özel dikkat sadece bazı adam öldürme, terör ve örgütlü suçlar bakımından söz konusu oluyordu. Bazı özel kanunlarda (örneğin 2330 sayılı Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun-da olduğu gibi) suç mağdurlarına veya ailelerine Devletin tazminat ödemesi öngörülmektedir.

Bununla birlikte çağdaş ceza kanunlarında diğer bir kısım suçlar bakımından koruma ilkeleri meydana çıkmaya başlamıştır. XXI. Yüzyıl adalet sistemi mağdurun tatmin edilmesini de ön plâna çıkarmış bulunmaktadır. Bugün anlaşılmıştır ki, suça karşı salt ceza yaptırımları yeterli değildir. Zararın giderilmesi ve onarım, hiç şüphesiz, adaletin temel amacını oluşturmaktadır. Ancak bu, tek görünüm değildir.

Uzlaşmanın hedefi suçun işlenmesinden sonra fail ve mağdur arasında meydana gelen çekişmeyi, bir arabulucunun girişimini sağlayarak çözmek ve adaleti sağlamaktır. Failin neden olduğu zararın giderilmesi, fail ile mağdur arasındaki barış, uzlaşmanın asıl unsurunu oluşturur. Fail ile mağdur arasında uzlaşma dışında da, tazminatın sağlanması olanaklıdır. Ancak uzlaşma kurumunda zararın giderilmesi ve onarım yanında ayrıca bir moral unsuru da vardır. Bu nedenle fail ile mağdur arasındaki uzlaşma suçun faili bakımından cezanın "özel önleme" fonksiyonuna yardım ettiği gibi mağdurun ve genel olarak kamunun da yararlarının korunmasını sağlar. Fail, uzlaşma ile, işlediği suçun sorumluluğunu kabul edip üstlenerek ve sonuçlarını da gidererek toplumla yeniden bütünleşme olanağını elde etmiş olur. Böylece failin cezai sorumluluğu tespit ve zararın giderilmesi için gereken yapılmış bulunacağından, mağdur bakımından da adalet yerine getirilmiş olur. Fail ile mağdur arasındaki uzlaşma, bundan başka, kamuda da, fiille ihlâl edilmiş olan hukuk kurallarının geçerliliğini vurgulamış ve dolayısıyla kamusal barışın yeniden kurulmasına hizmet etmiş olur.

Maddenin kabul ettiği sisteme göre, uzlaşma aşığıdaki esaslar dahilinde gerçekleştirilmektedir.

a) Uzlaşma sadece soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlı suçlar için geçerlidir. Böylece sadece küçük ihtilâfları içeren suçlar bakımından (hakaret, sövme, tehdit, basit nitelikli eylem gibi) bu yola gidilebilecektir. Bu ayırım ile, hukukumuzda yargı organlarının daha ağır suçlara tahsis edebileceği zaman alanı genişletilmekte ve küçük suçlarda tamamen yenileştirilmiş bir yaptırım sistemi geliştirilmektedir. Tasarı, ceza adaletinde onarıcı bir sistemi böylece organik olarak gerçekleştirmektedir.

b) Failin suçu ve sorumluluğunu kabullenmesi gerekir. Fail failini inkâr etmemelidir. Fail, kendisine isnat olunan suçları işlemediğini öne sürecek olursa o zaman ceza yargılama kuralları uygulanarak durumun aydınlatılması gerekir ve uzlaşma kurumu işletilmez.

c) Fail suçtan doğan zararın tümünü veya büyük bir kısmını ödemeli ve gidermelidir. Zararın giderilmesi failden dikkati çekecek surette büyük miktarda edimlerin yerine getirilmesini veya kişisel birtakım özverilerde bulunmasını gerektirdiği durumlarda failin bütünüyle veya geniş bir kısmı itibarıyla mağdurun zararlarını tazmin etmeye çalışması aranır.

d) Fail ve mağdur veya varsa yasal temsilci özgür iradeleri ile uzlaşmalıdır. Uzlaşma yoluna gidecek olan fail ve mağdur, bu yolu, gönüllü olarak kabul etmelidir. Fiil, doğru olarak ve her iki tarafça kabul edilebilecek şekilde saptanmalı ve bir çözüm yolu bulunmalıdır.

e) Fail veya mağdurun uzlaştıkları Cumhuriyet savcısı veya hâkim tarafından saptanmalıdır. Suçtan doğan zararın onarımı veya zararın giderilmesine ilişkin taraf iradeleri ceza yargılama hukuku kurallarına göre saptanacaktır.

f) Soruşturma evresinde Cumhuriyet savcısı, fail ile mağdur arasındaki uzlaşmayı saptadığında kamu davası açmayacaktır. Bu tespit kovuşturma evresinde hâkim tarafından yapıldığında davanın ortadan kaldırılmasına karar verilecektir. Bunun anlamı şudur ki, failin, suçun zararlı sonuçlarını gidermek üzere yapacağı hareketler, ceza kovuşturmasının başlamaması veya son verilmesi ile sonuçlanacaktır.

Uzlaşma kurumunun usul hükümleri, yukarıda da açıklandığı üzere Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 265 ilâ 267 nci maddelerinde ayrıntılı olarak düzenlenmektedir.

Madde 18.- Maddeyle Türk Ceza Kanununun önödemeyle ilişkin 119 uncu maddesi değiştirilmektedir.

Türk Ceza Kanununa geçen yıllarda giren ve niteliği itibarıyla maddî ceza hukukunu ve aynı zamanda usul hukukunu ilgilendiren önödeme kurumu, büyük yük altında bulunan mahkemelerimiz yönünden çok yararlı etkiler yapmıştır. Batı ülkelerinde de, değişik şekil ve koşullarla uygulanan bu kurum yanında ve bazen bunun yerini almak üzere "uzlaşma" da yer almış bulunmaktadır. Tasarıyla Türk Ceza Kanununa eklenen 118/a maddesi ile uzlaşma da kabul edilmiş olduğundan, çok yerinde olarak, önödemenin sınırı bir miktar daralmış ve yerini kısmen uzlaşma almıştır.

Maddenin birinci fıkrasında önödeme yapılabilecek hâller gösterilmekte ve bu hâllerde koşulları yerine getiren kimse hakkında kamu davasının açılmayacağı belirtilmektedir. İkinci fıkraya göre ise, özel kanun hükümleri nedeni ile iş doğrudan doğruya mahkemeye intikal ettiği veya Cumhuriyet savcısı tarafından dava açıldığı hâllerde fail gerekli koşulları yerine getirdiğinde kamu davasının ortadan kaldırılması kararı verilecektir. Bu hususlara ilişkin olarak gerçekleştirilecek işlemlerin usul ve koşulları yerine getirildiğinde kamu davasının ortadan kaldırılmasına karar verilecektir. Bu hususlara ilişkin olarak gerçekleştirilecek işlemlerin usul ve koşulları Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 264 üncü maddesinde yer almaktadır. Bu maddede maddî ceza hukukunu daha ziyade ilgilendiren hükümlere yer verilmiştir.

Maddenin dördüncü fıkrasında, suçu içeren kanun maddesinde seçimlerlik ceza öngörüldüğünde ödenecek miktarın para cezasına göre saptanacağı belirtilmiştir. Kanun maddesinde ayrıca bir meslek veya sanat veya ticaretin icrasının durdurulması cezasının bulunması önödemenin yapılmasını engellemeyeceği de düzenlenmiştir.

Önödeme dolayısıyla verilecek kararlar ise kişisel hakları, müsadereyi, suç nedeniyle mülkiyetin Devlete geçmesini veya malın geri alınmasını engellemeyecektir.

Maddenin yedinci fıkrasında ise nispi para cezalarında önödeme yapılamayacağı açıklanmıştır.

Madde 19.- Yürürlük maddesidir.

Madde 20.- Yürütme maddesidir.

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

Esas No. : 1/536

18.2.2005

Karar No. : 67

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığımızca 7.3.2003 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilmiş olan "Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun Tasarısı", Komisyonumuzun 27.10.2004 tarihli 2 nci birleşiminde Adalet Bakanı Sayın Cemil Çiçek, Adalet ve İçişleri bakanlıkları, Yargıtay Başkanlığı ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanlığı temsilcilerinin de katılmalarıyla incelenip görüşülmüş, geneli üzerindeki görüşmeleri tamamlanarak maddelerine geçilmesi kabul edilmiş ancak, maddelerin ayrıntılı bir biçimde incelenerek düzenlenmesi için Tasarı, beş kişilik bir alt komisyona havale edilmiştir.

Tasarının görüşmelerine, alt komisyonca hazırlanan rapor ve metni esas alınarak Komisyonumuzun, 9.2.2005 tarihli 12 nci toplantısında başlanmıştır.

Tasarının başlığı "5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu"na uyum sağlamak üzere "Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun Tasarısı" olarak değiştirilmiştir.

Tasarının 1, 2, 3 ve 4 üncü maddeleri redaksiyon yapılarak kabul edilmiştir.

Tasarının 5 inci maddesinde, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu yürürlükte iken verilmiş gıyabi tutuklama kararlarının yakalama emrine dönüşmesi ve Ceza Muhakemesi Kanunundaki gıyabi tutuklama ile ilgili hükümlerin sadece yabancı ülkede bulunan kaçaklar hakkında uygulanabilmesine ilişkin düzenleme yapılarak kabul edilmiştir.

Tasarının 6 ncı maddesi, 25.10.1963 tarihli ve 353 sayılı Askerî Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununda esasen Ceza Muhakemesi Kanununa atıf yapılmış olması nedeniyle burada ayrıca düzenlenmesine gerek olmadığından metinden çıkarılmıştır.

Tasarının 7 nci maddesi, Ceza Muhakemesi Kanunundaki ilgili maddeler ve yürürlük tarihi belirtilmek suretiyle başlığı ile birlikte değiştirilerek 6 ncı madde olarak düzenlenmiştir.

Tasarının 8 inci maddesi, Ceza Muhakemesi Kanununda tüzel kişilerle ilgili özel yargılama usulü öngörülmediğinden metinden çıkarılmıştır.

Tasarının 9 ve 10 uncu maddeleri birleştirilerek ve redaksiyon yapılarak 7 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarının, 11 inci maddesinin görüşmeleri sırasında, 11 ve devamı maddelerinin maddeler üzerinde verilen önergelerle birlikte bir kez daha değerlendirilmesi uygun görülerek aynı alt komisyona iade edilmiştir. Tasarı, 11 inci maddesinden itibaren alt komisyonca hazırlanan metin ve rapor esas alınarak Komisyonumuzun 17.2.2005 tarihli 13 üncü birleşiminde, ilgili bakanlık ve kurum temsilcilerinin de katılmalarıyla incelenip görüşülmüştür.

Tasarının 11 inci maddesinde yapılan değişikliklerle; bölge adliye mahkemelerinin göreve başlama tarihinden önce kanun yoluna başvurulmuş kararların Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun temyize ilişkin hükümleri uygulanmak suretiyle sonuçlandırılması, yeni ceza mevzuatımızda lehe kanun hükümlerinin uygulanması yönünde hükmü veren mahkemece değerlendirme yapılması

gerektiği açıkça anlaşılan dava dosyalarının Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığınca düzenlenecek tebliğnamelerin tebliğ edilmeksizin dairesince incelenmesi imkânı getirilmiş ve ayrıca yine kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce kesinleşen hükümler hakkında başvuru süresi dolmamış olması kaydıyla karar düzeltme yoluna gidilebileceği belirtilerek başlığı da değiştirilmek suretiyle üç fıkra halinde düzenlenmiş ve 8 inci madde olarak kabul edilmiştir.

Yeni düzenlenen 8 inci madde hükmü karşısında, Tasarının 12 ve 13 üncü maddelerine ihtiyaç kalmadığından metinden çıkarılmıştır.

Tasarının 14 üncü maddesi, uzlaşmaya ilişkin hükümleri de içerecek şekilde düzenlenerek 9 uncu madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarıya "Ceza Kararnamesi" başlığı altında, Ceza Muhakemesi Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten önce verilip henüz kesinleşmemiş ceza kararnamesi ile sonuçlandırılan dava dosyaları hakkındaki işlemlerin ne şekilde yapılacağına dair usulü düzenleyen yeni 10 uncu madde ilave edilmiştir.

Tasarıya, "Yargılamaya katılmayacak hâkim" başlığı altında, Ceza Muhakemesi Kanununun 23 üncü maddesinin ikinci fıkrasının ne şekilde uygulanacağını düzenleyen yeni 11 inci madde ilave edilmiştir.

Tasarıya, "Tutuklulukta geçecek süre" başlığı altında; Ceza Muhakemesi Kanununun 250 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yazılı suçların niteliği ve kovuşturması devam eden davalardaki tutukluluk durumları göz önünde bulundurularak aynı Kanunun 102 nci maddesi hükmünün bu suçlar yönünden 1 Nisan 2008 tarihinde yürürlüğe girmesini öngören yeni 12 nci madde ilave edilmiştir.

Tasarıya, "Müdafî, vekil ve uzlaştırıcı ücreti" başlığı altında; müdafî, vekil ve uzlaştırıcıya ödenecek ücrete ilişkin esasları düzenleyen yeni 13 üncü madde ilave edilmiştir.

Tasarının "Tüzük ve yönetmeliklerin çıkartılması" başlıklı 15 inci maddesi, Tasarıda tüzük, öngörülmediğinden başlığındaki "Tüzük" ibaresi çıkartılarak "Yönetmeliklerin çıkarılması" başlığı altında redaksiyon yapılmış ve 14 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarının 16 ncı maddesinde düzenlenen husus, Ceza Muhakemesi Kanununun yargılamanın yenilenmesi ile ilgili 311 inci maddesinde düzenlenmiş olduğundan metinden çıkarılmıştır.

Tasarının 17 nci maddesi, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu ile 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununda düzenlenmiş olduğundan metinden çıkarılmıştır.

Tasarının 18 inci maddesi, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 75 inci maddesinde düzenlenmiş olduğundan madde metninden çıkarılmıştır.

Tasarıya, "Zamanaşımı" başlığı altında, birden fazla mahkumiyeti olan kişilerin bu mahkumiyetlerinden birine ilişkin cezanın infaz edildiği süre içinde diğer cezalarının, ceza zamanaşımına uğramayacağına ilişkin yeni 15 inci madde ilave edilmiştir.

Tasarıya, kolluk birimleri tarafından gerek önleme, gerek adli kolluk görevi kapsamında tutulan bilgilerin doğru ve sağlıklı tutulmasını sağlamak ve bu suretle suçlulukla mücadeleyi etkinleştirmek amacıyla "Kolluğa bildirim" başlığı altında, yeni 16 ncı madde ilave edilmiştir.

Tasarıya, parada sahtecilik suçundan dolayı el konulan sahte paralar ve bunlara ilişkin bilgilerin, Cumhuriyet başsavcılıkları ve mahkemeler tarafından paraların asıllarını tedavüle çıkaran kurumca oluşturulacak sistemde incelenmek ve değerlendirilmek üzere ilgili birime gönderilmesi usulünü düzenleyen yeni 17 nci madde ilave edilmiştir.

Tasarıya, yürürlükten kalkacak olan kanunların belirtildiği yeni 18 inci madde ilave edilmiştir.

Tasarının Yürürlüğe ilişkin 19 uncu maddesi, bu Kanunun zamanaşımı başlıklı 15 inci maddesinin ikinci fıkrasının yayımı tarihinde, diğer hükümlerinin 1 Nisan 2005 tarihinde yürürlüğe gireceği hususuna açıklık getirilmek suretiyle; yürütmeye ilişkin 20 nci maddesi ise aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Köksal Toptan</i>	<i>Recep Özel</i>	<i>Ramazan Can</i>
Zonguldak	Isparta	Kırıkkale
Kâtip	Üye	Üye
<i>Hasan Kara</i>	Fehmi Hüsrev Kutlu	<i>Halil Ünlütepe</i>
Kilis	Adıyaman	Afyonkarahisar
	(İmzada bulunamadı)	
Üye	Üye	Üye
<i>Halil Özyolcu</i>	<i>Haluk İpek</i>	Feridun Fikret Baloğlu
Ağrı	Ankara	Antalya
		(İmzada bulunamadı)
Üye	Üye	Üye
<i>Yüksel Çorbacıoğlu</i>	<i>Orhan Yıldız</i>	Mehmet Küçükaşık
Artvin	Artvin	Bursa
		(İmzada bulunamadı)
Üye	Üye	Üye
Feridun Ayvazoğlu	<i>Muzaffer Külcü</i>	<i>Mahmut Durdu</i>
Çorum	Çorum	Gaziantep
(İmzada bulunamadı)		
Üye	Üye	Üye
<i>Nimet Çubukçu</i>	Mehmet Yılmazcan	<i>Hakkı Köylü</i>
İstanbul	Kahramanmaraş	Kastamonu
	(İmzada bulunamadı)	
Üye	Üye	Üye
Muharrem Kılıç	Orhan Eraslan	<i>Enver Yılmaz</i>
Malatya	Niğde	Ordu
(İmzada bulunamadı)	(İmzada bulunamadı)	
Üye	Üye	Üye
Mehmet Nuri Saygun	<i>Ahmet Çağlayan</i>	<i>Bekir Bozdağ</i>
Tekirdağ	Uşak	Yozgat
(İmzada bulunamadı)		

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

CEZA MUHAKEMLERİ USULÜ KANUNUNUN YÜRÜRLÜK VE UYGULAMA ŞEKLİ HAKKINDA KANUN TASARISI

BİRİNCİ BÖLÜM Genel Hükümler

Amaç

MADDE 1.- Bu Kanunun amacı, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun yürürlüğe konulmasına ilişkin esas ve usuller ile mevzuata uyumunu sağlayacak hükümleri belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2.- Bu Kanun, diğer kanunlarda, yürürlükten kaldırılan 4.4.1929 tarihli ve 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununa yapılan yollamaları, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun yürürlüğe girmesiyle yürürlükten kaldırılan hükümleri ve bu Kanunun uygulanması için diğer kanunlarda yapılan değişiklikleri belirtir ve yürürlüğe girmesinden önce işlenmiş suçlar hakkında ne şekilde uygulama yapılacağına ve kesinleşmiş cezaların nasıl infaz edileceğine ilişkin bazı usul hükümlerini kapsar.

İKİNCİ BÖLÜM Uyum Hükümleri

Yollamalar

MADDE 3.- Mevzuatta, yürürlükten kaldırılan Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununa yapılan yollamalar, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun bu hükümlerin karşılığını oluşturan maddelerine yapılmış sayılır.

Mevzuatta, yürürlükten kaldırılan Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun kitap, bab ve fasıllarına yapılmış yollamalar, o kitap, bab ve fasıl içinde yer almış hükümlerin karşılığını oluşturan Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun maddelerine yapılmış sayılır.

Mahkemelerin görevleri

MADDE 4.- Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu, yürürlüğe girdiği tarihten itibaren,

ADALET KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN CEZA MUHAKEMESİ KANUNUNUN YÜRÜRLÜK VE UYGULAMA ŞEKLİ HAKKINDA KANUN TASARISI

BİRİNCİ BÖLÜM Genel Hükümler

Amaç

MADDE 1.- (1) Bu Kanunun amacı, 4.12.2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun yürürlüğe konulmasına ve uygulanmasına ilişkin esas ve usulleri belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2.- (1) Bu Kanun, diğer kanunlarda, yürürlükten kaldırılan 4.4.1929 tarihli ve 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununa yapılan yollamaları, Ceza Muhakemesi Kanununun yürürlüğe girmesiyle yürürlükten kaldırılan hükümleri ve bu Kanunun uygulanması için diğer kanunlarda yapılan değişiklikleri belirtir ve yürürlüğe girmesinden önce işlenmiş suçlar hakkında ne şekilde uygulama yapılacağına ve kesinleşmiş cezaların nasıl infaz edileceğine ilişkin bazı usul hükümlerini kapsar.

İKİNCİ BÖLÜM Uyum Hükümleri

Yollamalar

MADDE 3.- (1) Mevzuatta, yürürlükten kaldırılan Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununa yapılan yollamalar, Ceza Muhakemesi Kanununun bu hükümlerin karşılığını oluşturan maddelerine yapılmış sayılır.

(2) Mevzuatta, yürürlükten kaldırılan Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun kitap, bab ve fasıllarına yapılmış yollamalar, o kitap, bab ve fasıl içinde yer almış hükümlerin karşılığını oluşturan Ceza Muhakemesi Kanununun maddelerine yapılmış sayılır.

Mahkemelerin görevleri

MADDE 4.- (1) Ceza Muhakemesi Kanunu, yürürlüğe girdiği tarihten itibaren,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

aşağıdaki maddelerin hükümleri saklı kalmak üzere, kesin hükme bağlanmış olanlar hariç, görülmekte olan bütün soruşturma ve kovuşturmalarda uygulanır.

Ancak, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun yürürlüğe girmesinden önce soruşturma ve kovuşturma evrelerinde yapılmış işlem ve kararlar varlıklarını sürdürürler.

Bununla birlikte Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun düzenlediği kurum ve hükümler, şüpheli ve sanık lehine sonuçlar doğurdıkları ölçüde Cumhuriyet savcıları, hâkim ve mahkemelerce uygulanır.

Gıyabî tutuklama kararları

MADDE 5.- 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu yürürlükte iken verilmiş gıyabî tutuklama kararları, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun yürürlüğe girmesiyle 120 nci maddesinin dokuzuncu fıkrası hükmü ayrık olmak üzere, yakalama kararı niteliğine dönüşür.

Askerî mahkemelerde uygulama

MADDE 6.- Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun gıyabî tutuklamaya ilişkin hükümleri, 25.10.1963 tarihli ve 353 sayılı Askerî Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununun tutuklamaya ilişkin hükümleri saklı kalmak kaydıyla askerî mahkemelerce de uygulanır.

Haksız yakalama ve tutuklama tazminatı

MADDE 7.- Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun Birinci Kitap Dördüncü Kısım Altıncı Bölümünde yer alan haksız yakalama ve tutuklama tazminatına ilişkin hükümleri, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten sonraki işlemler hakkında uygulanır.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

aşağıdaki maddelerin hükümleri saklı kalmak üzere, kesin hükme bağlanmış olanlar hariç, görülmekte olan bütün soruşturma ve kovuşturmalarda uygulanır.

(2) Ancak, Ceza Muhakemesi Kanununun yürürlüğe girmesinden önce soruşturma ve kovuşturma evrelerinde yapılmış işlem ve kararlar hukuki geçerliliklerini sürdürürler.

Gıyabî tutuklama kararları

MADDE 5.- (1) Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu yürürlükte iken verilmiş gıyabî tutuklama kararları, Ceza Muhakemesi Kanununun yürürlüğe girmesiyle, 248 inci maddesinin yabancı ülkede bulunan kaçaklarla ilgili beşinci fıkrası hükmü ayrık olmak üzere, yakalama emri niteliğine dönüşür.

(2) Ceza Muhakemesi Kanununun 248 inci maddesinin beşinci fıkrası hükmü, sadece yabancı ülkede bulunan kaçaklar hakkında uygulanır.

Koruma tedbirleri nedeniyle tazminat

MADDE 6.- (1) Ceza Muhakemesi Kanununun 141 ilâ 144 üncü maddeleri hükümleri, 1 Nisan 2005 tarihinden itibaren yapılan işlemler hakkında uygulanır.

(2) Bu tarihten önceki işlemler hakkında ise, 7.5.1964 tarihli ve 466 sayılı Kanun Dışı Yakalanan veya Tutuklanan Kimselere Tazminat Verilmesi Hakkında Kanun hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Bu tarihten önceki işlemler hakkında ise Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 387 nci maddesiyle yürürlükten kaldırılan 7.5.1964 tarihli ve 466 sayılı Kanun Dışı Yakalanan veya Tutuklanan Kimselere Tazminat Verilmesi Hakkında Kanun hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Tüzel kişiler

MADDE 8.- Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun tüzel kişilerin yargılanmalarına ilişkin hükümleri, Türk Ceza Kanununun tüzel kişilerin sorumluluğunu belirleyen hükümlerinin yürürlüğe girmesinden sonra uygulanır.

Konuya ilişkin özel kanunlardaki hükümler saklıdır.

İtiraz

MADDE 9.- 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu gereğince süre konulmamış adı itiraza tâbi kararlara karşı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren yedi gün içinde itiraz yoluna başvurulabilir.

Acele itiraz

MADDE 10.- Mevzuatta yer alan ve cezaî nitelik taşıyan acele itirazlar hakkında Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun acele itiraza ilişkin hükümleri uygulanır.

Kanun yolu

MADDE 11.- Bölge adliye mahkemelerinin, Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun geçici 2 nci maddesi uyarınca Resmî Gazetede ilân edilecek göreve başlama tarihinde;

1. Yargıtayda incelenmekte bulunan ve henüz karara bağlanmamış olan davalar bölge adliye mahkemelerine gönderilir.

2. Yargıtay ceza daireleri ve Ceza Genel Kurulu tarafından karara bağlanmış dava dos-

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

İtiraz

MADDE 7.- (1) Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu gereğince süre konulmamış adı itiraza tâbi kararlara karşı Ceza Muhakemesi Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren yedi gün içinde itiraz yoluna başvurulabilir.

(2) Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu ve diğer kanunlarda yer alan acele itirazlar hakkında Ceza Muhakemesi Kanununun itiraza ilişkin hükümleri uygulanır.

Temyiz ve karar düzeltme

MADDE 8.- (1) Bölge adliye mahkemelerinin, 26.9.2004 tarihli ve 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun geçici 2 nci maddesi uyarınca Resmî Gazetede ilân edilecek göreve başlama tarihinden önce aleyhine temyiz yoluna başvurulmuş olan kararlar hakkında, kesinleşinceye kadar Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 322 nci maddesinin dördüncü, beşinci ve altıncı fıkraları hariç olmak üzere, 305 ilâ 326 nci maddeleri uygulanır.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

yaları bakımından Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun istinaf yoluna ilişkin hükümleri uygulanmaz. Bu dava dosyaları hakkında mahkemelerin direnme veya yeniden hüküm kurmak suretiyle verdikleri kararlar hakkında 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu uyarınca yalnız temyiz yoluna başvurulabilir.

Bölge adliye mahkemelerinin incelemesi

MADDE 12.- Ceza Muhakemeleri Usulü

Kanununun istinaf yoluna ilişkin hükümleri yürürlüğe girmeden önce Yargıtaya başvuru hâllerinde olay Yargıtayca karara bağlanmadan bölge adliye mahkemelerinin göreve başlaması nedeniyle dosya bölge adliye mahkemesine gönderildiğinde Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 303 üncü maddesindeki sınırlara uygun olup olmadığına bakılmaksızın bölge adliye mahkemesince incelenir.

Temyizle ilişkin hükümlerin uygulanması

MADDE 13.- Bölge adliye mahkemelerinin

göreve başlama tarihine kadar, 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun temyize ilişkin hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Kişisel dava

MADDE 14.- Özel kanunlarda öngörülen

kişisel davalar kamu davasına dönüşür.

Hâlen kişisel dava usulüne göre yürütülen davalar da kamu davası olarak sürdürülür.

Kişisel davacılar katılan sıfatını alırlar.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(2) Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce ilk derece mahkemelerince karar verilmiş olup, temyiz edilmekle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmiş bulunan dava dosyalarından, lehe kanun hükümlerinin uygulanması yönünde mahkemesince değerlendirme yapılması gerektiği açıkça anlaşılanlar hakkında Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığınca düzenlenen tebliğnameler, ilgililere tebliğ olunmaksızın dairesince incelenir.

(3) Ceza Muhakemesi Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten önce Yargıtay'ca incelenip kesinleşen hükümler hakkında, başvuru süresi dolmamış olması kaydıyla karar düzeltme yoluna gidilebilir.

Şahsi dava

MADDE 9.- (1) Özel kanunlarda öngörülen şahsi davalar kamu davasına dönüşür.

(2) Hâlen şahsi dava usulüne göre yürütülen davalar da kamu davası olarak sürdürülür.

(3) Şahsi davacılar, katılan sıfatını alırlar.

(4) Bu davalar hakkında, 26.9.2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu ile Ceza Muhakemesi Kanununun uzlaşmaya ilişkin hükümleri uygulanır.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Ceza kararnamesi

MADDE 10.- (1) Ceza Muhakemesi Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten önce verilip henüz kesinleşmemiş ceza kararnamesi ile sonuçlandırılan dava dosyaları, mahkemesince re'sen ele alınarak duruşmalı yargılama yapılır.

Yargılamaya katılmayacak hâkim

MADDE 11.- (1) Ceza Muhakemesi Kanununun 23 üncü maddesinin ikinci fıkrası, Kanunun 163 üncü maddesi hükmü dışındaki hallerde uygulanmaz.

Tutuklulukta geçecek süre

MADDE 12. - (1) Ceza Muhakemesi Kanununun 102 nci maddesi, aynı Kanunun 250 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yazılı suçlar bakımından, 1 Nisan 2008 tarihinde yürürlüğe girer. Bu süre zarfında 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 110 uncu maddesinin uygulanmasına devam olunur.

Müdafî, vekil ve uzlaştırıcı ücreti

MADDE 13.- (1) Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince, soruşturma ve kovuşturma makamlarının istemi üzerine Baro tarafından görevlendirilen müdafî ve vekile, görevin ifasından doğan masraflar hariç avukatlık ücret tarifesinden ayrı olarak bu tarifenin hazırlanmış usulüne göre tespit edilecek ücret ödenir. İleride yargılama giderleri ile mahkûm olan sanıklardan müdafî ve vekile ödenen ücreti ödeyebilecek durumda olanlara Türkiye Barolar Birliğinin rücu hakkı vardır.

(2) 492 sayılı Harçlar Kanununa bağlı (1) ve (3) sayılı tarifelere göre alınan yargı harçlarının %15'i ve idari nitelikteki para cezaları

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Tüzük ve yönetmeliklerin çıkartılması

MADDE 15.- Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda öngörülen tüzük ve yönetmelikler, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde çıkarılır ya da yürürlükteki tüzük ve yönetmeliklerde gerekli değişiklikler yapılır. Bu düzenlemeler yapıncaya kadar, yürürlükteki tüzük ve yönetmeliklerin Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununa aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları nedeniyle yargılamanın yenilenmesi

MADDE 16.- Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 346 ncı maddesinin (6) numaralı bendi, 4.2.2003 tarihinde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kesinleşmiş kararları ile 4.2.2003 tarihinden sonra Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine yapılan başvurular üzerine verilecek kararlar hakkında uygulanır. 4.2.2003 tarihinde kesinleşmiş olan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarına ilişkin yargılamanın yenilenmesi istemleri, 4.2.2003 tarihinden itibaren bir yıl içinde yapılır.

MADDE 17.- 1.3.1926 tarihli ve 765 sayılı Türk Ceza Kanununa 118 inci maddesin-

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

hariç olmak üzere adli para cezalarının %15'i, bir önceki yıl kesin hesabına göre tespit edilen toplam miktar esas alınarak, yılı içinde Maliye Bakanlığınca Türkiye Barolar Birliği hesabına aktarılır. Birinci fıkraya göre ödenecek ücretler bu hesaptan karşılanır.

(3) Türkiye Barolar Birliği tarafından barolar arasında yapılacak dağıtımın usul ve esasları Barolar Birliğince çıkarılacak yönetmelikte gösterilir.

(4) Ceza Muhakemesi Kanununun 253 üncü maddesinin sekizinci fıkrası uyarınca uzlaştırma işlemi giderlerinden olup uzlaştırıcıya ödenecek ücret de, birinci fıkraya uyarınca tespit edilecek ücret tarifesinde ayrıca gösterilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Yönetmeliklerin çıkartılması

MADDE 14.- (1) Ceza Muhakemesi Kanununda öngörülen yönetmelikler, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde çıkarılır ya da yürürlükteki yönetmeliklerde gerekli değişiklikler yapılır. Bu düzenlemeler yapıncaya kadar, yürürlükteki yönetmeliklerin Ceza Muhakemesi Kanununa aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

den sonra gelmek üzere aşağıdaki 118/a maddesi eklenmiştir.

"MADDE 118/a- Mağduru gerçek veya özel tüzel kişi olan ve soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlı bulunan suçlarda, failin suçu kabullenmesi ve doğmuş olan zararın tümünü veya büyük bir kısmını ödemesi veya gidermesi koşuluyla mağdur veya varsa yasal temsilci ile fail özgür iradeleri ile uzlaştıklarında ve bu husus Cumhuriyet savcısı veya hâkim tarafından saptandığında kamu davası açılmaz veya davanın ortadan kaldırılmasına karar verilir."

MADDE 18.- Türk Ceza Kanununun 119 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 119.- 118/a maddesi gereğince uzlaşma kapsamındaki suçlar ayırık olmak üzere, yalnız para cezasını gerektiren veya kanun maddesinde öngörülen hürriyeti bağlayıcı cezanın yukarı sınırı üç ayı aşmayan suçların faili,

1. Para cezası maktu ise bu miktarı, değilse aşağı sınırını,

2. Hürriyeti bağlayıcı cezanın aşağı sınırının her gün için 13.7.1965 tarihli ve 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde belirtilen aşağı sınırı üzerinden bulunacak miktarını,

3. Hürriyeti bağlayıcı ceza ile birlikte para cezası da öngörülmüş ise, hürriyeti bağlayıcı ceza için yukarıdaki şekilde belirlenecek miktar ile para cezasının aşağı sınırını soruşturma giderleri ile birlikte, Cumhuriyet savcılığınca yapılacak tebliğ üzerine on gün içinde ödemediği takdirde hakkında kamu davası açılmaz.

Özel kanun hükümleri gereğince işin doğrudan doğruya mahkemeye intikal etmesi hâlinde de fail, hâkim tarafından yapılacak bildirim üzerine bu madde hükümlerine göre saptanacak miktardaki parayı yargılama giderleriyle birlikte ödemediğinde davanın ortadan kaldırılmasına karar verilir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Cumhuriyet savcılığınca madde kapsamına giren suç nedeniyle önödeme işlemi yapılmadan dava açılması veya dava konusu eylemin niteliğinin değişmesi suretiyle madde kapsamına giren bir suça dönüşmesi hâlinde de yukarıdaki fıkra uygulanır.

Suçla ilgili kanun maddesinde yukarı sınırı üç ayı aşmayan hürriyeti bağlayıcı ceza veya para cezasından yalnız birinin uygulanabileceği hâllerde ödenmesi gereken miktar, yukarıdaki fıkralara göre para cezası esas alınarak belirlenir.

Bu madde gereğince kamu davasının açılmaması veya ortadan kaldırılması, kişisel hakkın istenmesine, malın geri alınmasına, müsadereye ve suç nedeniyle mülkiyetin Devlete geçmesine ilişkin hükümleri etkilemez.

Kanun maddesinde ayrıca bir meslek veya sanat veya ticaretin icrasının durdurulması cezasının bulunması, bu madde hükmünün uygulanmasına engel olmaz.

Nispi para cezasını gerektiren suçlar hakkında bu madde hükmü uygulanmaz."

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Zamanaşımı

MADDE 15.- (1) Birden fazla mahkumiyeti olan kişi bu mahkumiyetlerden birine ilişkin cezayı infaz kurumunda çektiği sürece, diğer cezaları açısından ceza zamaşaşımı işlemez.

(2) Cezanın infazının ertelenmesi veya durdurulması halinde, bu cezaya ilişkin zamaşaşımı işlemez.

Kolluğa bildirim

MADDE 16.- (1) Şüpheli ve sanıkla ilgili olarak verilen, soruşturma ve kovuşturmaya sona erdiren kesinleşmiş kararlar, soruşturmada görev alan kolluk birimlerine bildirilir. Kolluk birimleri bu bildirim üzerine gerekli işlemleri derhal yapar.

Parada sahtecilikle ilgili bilgilerin toplanması

MADDE 17.- (1) Parada sahtecilik suçundan dolayı elkonulan sahte paralar ve bunlara

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

ilişkin bilgiler, Cumhuriyet başsavcılıkları ve mahkemeler tarafından paraların asıllarını tedavüle çıkaran kurumca oluşturulacak sistemde incelenmek ve değerlendirilmek üzere paraların asıllarını tedavüle çıkaran kurumun ilgili birimine gönderilir. Gönderilen bilgilerin içeriği ve bildirim sureti, paraların asıllarını tedavüle çıkaran kurum ile İçişleri Bakanlığının görüşü alınarak, Adalet Bakanlığı tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir.

Yürürlükten kaldırılan kanunlar

MADDE 18.- (1) 1 Nisan 2005 tarihi itibarıyla;

a) 4.4.1929 tarihli ve 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu,

b) 8.6.1936 tarihli ve 3005 sayılı Meşhud Suçların Muhakeme Usulü Kanunu,

c) 7.5.1964 tarihli ve 466 sayılı Kanun Dışı Yakalanan veya Tutuklanan Kimselere Tazminat Verilmesi Hakkında Kanun,

d) 30.7.1999 tarihli ve 4422 sayılı Çıkar Amaçlı Suç Örgütleriyle Mücadele Kanunu,

Bütün ek ve değişiklikleriyle birlikte yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) Bu Kanunun 6, 8 ve 12 nci maddelerinde öngörülen yürürlük ve uygulamaya ilişkin hükümler saklıdır.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Yürürlük

MADDE 19.- Bu Kanun Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu ile birlikte yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 20.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Yürürlük

MADDE 19.- (1) Bu Kanunun;
a) "Zamanaşımı" başlıklı 15 inci maddesinin ikinci fıkrası yayımı tarihinde,
b) Diğer hükümleri 1 Nisan 2005 tarihinde, yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 20.- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür. ←

Abdullah Gül

Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

A. Şener

Devlet Bakanı

M. Aydın

Devlet Bakanı V.

M. Aydın

İçişleri Bakanı

A. Aksu

Millî Eğitim Bakanı

E. Mumcu

Ulaştırma Bakanı V.

M. H. Güler

Sanayi ve Ticaret Bakanı

A. Coşkun

Turizm Bakanı

G. Akşit

Devlet Bak.ve Başb. Yrd.

M. A. Şahin

Devlet Bakanı

B. Atalay

Adalet Bakanı

C. Çiçek

Dışişleri Bakanı

Y. Yakış

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Z. Ergezen

Tarım ve Köyişleri Bakanı

S. Güçlü

En. ve Tab. Kay. Bakanı

M. H. Güler

Orman Bakanı

O. Pepe

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

E. Yalçınbayır

Devlet Bakanı

A. Babacan

Millî Savunma Bakanı

V. Gönül

Maliye Bakanı

K. Unakıtan

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. G.üv. Bakanı

M. Başesgioğlu

Kültür Bakanı

H. Çelik

Çevre Bakanı

İ. Sütlüoğlu

